

Červen 2021

METODICKÉ LISTY

Samostatná příloha časopisu Sokol

Příměstské sokolské tábory

Mgr. Jan Nemrava

Z OBSAHU

- Úvod
  - Co jsou to příměstské tábory
  - Proč pořádat ve vaší T. J.
  - Cíl tábora
  - Kdo může pořádat a základní zarámování legislativou
  - Pro koho – věk a počty dětí
  - Pořadatelský tým
  - Příprava – časový přehled
  - Rozpočet, cena tábora
  - Co je dobré zabezpečit
  - Obecný program tábora
  - Co je dobré rozmyslet
  - Tábory a doba koronavirů
  - Příklady dokumentace
-

ÚVOD

Zkusíme si říct, co jsou to příměstské tábory, proč stojí za to zvážit jejich pořádání v naší T. J., proč jsou v čím dál více oblíbené, jakou administrativu potřebujeme zvládnout, kolik peněz by měly stát, čemu se na nich můžeme věnovat a taky na co si dát pozor. V závěru se zamyslíme, jak přistupovat k pořádání příměstských táborů a jiných akcí v době kovidové.

Text se snaží postihnout krom obecného zejména specifika a možnosti sokolských T. J. a také zprostředkovává naše zkušenosti z posledních let. Ještě se sluší podotknout, že text vyjadřuje subjektivní názory a vlastní zkušenosti s pořádáním příměstských táborů i výklad legislativy v současné době (jaro 2021) a ač byl konzultován s lidmi znalými legislativy, můžou existovat i jiné právní výklady.

Jaro 2021

CO JSOU PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY

Název PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR („příměšťák“) se používá pro typ akce, kam účastníci denně docházejí, absolvují nabízený program a v odpoledních, podvečerních hodinách opět odchází (předávání rodičům). Někdy se hovoří o hlídání dětí, ale příměstské tábory by měly mít ambici smysluplného trávení volného času a rozvoje dětí.

Příměstský tábor nemusí být nutně ve městě, můžete ho pořídit i na vesnici (např. sokolové z Křelova pořádají „PŘÍDĚDINSKÉ TÁBORY“), ideálně v areálu vaší sokolovny nebo třeba u sokolského fotbalového hřiště se zázemím.

Příměstské tábory se nejčastěji konají po týdenních turnusech (pondělí až pátek) v průběhu letních prázdnin, ale můžeme je realizovat i v jiné dny školního volna, prázdnin, ne nutně v pětidenních intervalech.

PROČ POŘÁDAT PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR VE VAŠÍ T. J.?

Je to možnost, jak smysluplně využít náš areál, zázemí sokolovny, hřiště, které máme a často je v době školního volna nevyužíváme.

Je to dobrá příležitost seznámit s naší činností (i areálem) nové potenciální členy (děti i rodiče). Zkrátka, obecně zvýšit povědomí o vaší T. J. o její čin-

nosti, programu, možnostech pro lidi z okolí své působnosti. Také získáme kontakty na potenciální zájemce o naši další činnost (jen pozor na GDPR, viz str. 5).

Je to skvělá možnost využít to, co umíme – umíme vést rozmanité formy cvičení, pohybových i jiných her v tělocvičně, na hřišti i v přírodě. Umíme sporty. Umíme organizovat výlety a pobyt v přírodě, umíme kulturní činnost.

Je to příležitost využít potenciálu a zázemí jednoty napříč oddíly (a cvičiteli, trenéry) všestrannosti, trenéry sportovních oddílů, vzdělavateli. Vzájemně je sblížit, stmelit.

Můžeme našim cvičencům – dětem nabídnout pokračování v činnosti z cvičebního roku a tím upevnit jejich vztahy k Sokolu i konkrétním cvičitelům, vedoucím, mezi dětmi.

Můžeme rodičům našich cvičenců nabídnout smysluplnou prázdninovou náplň v blízkosti bydliště, tím jim usnadnit často nelehkou situaci se zajištěním programu důvěryhodnou organizací, známými konkrétními osobami pro děti o prázdninách, když oni nemají dostatek volna.

Můžeme našim cvičitelům nabídnout možnost se seberealizovat, rozvíjet se, získávat zkušenosti a taky přivydělat nějakou tu korunku.

Můžeme přivydělat nějakou korunku do rozpočtu T. J. (či doplnit vybavení atd.).

A je také potřeba si odpovědět na otázky, jestli na to máme kapacity lidí, kteří budou chtít věnovat svůj čas a energii, které to bude bavit a nebude taková akce jen další přítěž již tak dost vytížených cvičitelů a činovníků (ostatně stále těch samých, jako vždy). Taky je potřeba si uvědomit, že tito lidé musí mít sami volno, což můžou být skupiny důchodců, studentů, a pedagogů, ostatní pracující málokdy můžou obětovat týden dovolené.

CÍL TÁBORA

Krom výše uvedených důvodů směřovaných do T. J. vezmeme v potaz i důvody pro účastníky:

- Obecně nabídnout dětem (rodičům pro děti) smysluplně vedený rozvíjející program, nové zážitky, zkušenosti, dovednosti, kamarády, zlepšení kondičky... V neposlední řadě zajistit, aby si akci užili a ve zdraví ji všichni přežili, děti i vy. Také se seznámili s činností Sokola, vaší T. J., pokud již nejsou vaši členové.

- „Můj cíl tábora, který pořádám“ – krom výše uvedených si (možná trošku sobecky) taky stanovím své cíle, proč akci pořádám, co dětem i sobě chci přinést. V obecnější rovině sám vedením táborů získávám zkušenosti (které, ač to není vidět, uplatníte v celém dalším životě), zažívám změnu a trávím čas i se svými přáteli či se přátelství mají šanci budovat. Co mám za cíle pro děti? – zažít dobrodružství, něco nového, a potom rozvíjet u dětí samostatnost a zodpovědnost za sebe a své věci.

KDO MŮŽE POŘÁDAT A ZÁKLADNÍ ZARÁMOVÁNÍ LEGISLATIVOU

Legislativa přímo k příměstským táborům fakticky neexistuje (respektive není přímo týkající se příměstských táborů). Legislativa (vyhláška MZ o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti podle § 108 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví) s pojmem příměstský tábor nepracuje. Příměstské tábory ze své podstaty nejsou zotavovacími akcemi, ani pobytovými akcemi (náhled Hygieny je, že se nejedná o vícedenní akci, ale navazující jednodenní). Z toho vyplývá, že dodržování této vyhlášky u příměšťáků není nutné. Přesto je vhodné brát tuto vyhlášku jako vodítko, vždyť jejím smyslem je zajistit podmínky pro „zdravotně nezávadný“ pobyt dětí. Proto je v zájmu každého organizátora zajistit hygienicky nezávadné stravování, pitnou vodu, nezávadný, bezpečný stav zařízení, způsobilé vedoucí, kteří se dokáží o děti postarat).

Pořadatelem může být kdokoli starší 18 let. Z našeho (sokolského) pohledu je organizátorem (provozovatelem) příslušná T. J., která pověří konkrétního pořadatele – hlavního vedoucího. (Dále budeme pracovat s tím, že organizátor je sokolská T. J., i když by organizátorem mohla být např. župa či jiná složka ČOS, či někdo jiný.)

Co se týče výběru a pověření konkrétního pořadatele, vřele doporučuji, aby to byl cvičitel T.J., který má předpoklady, že zvládne svěřené účastníky, program, finanční prostředky i materiál. Zkrátka zkušený zodpovědný člověk. V případě, že by sám nebyl cvičitelem, doporučuji, aby v týmu vedoucích byl nejméně jeden cvičitel III. třídy či vyšší kvalifikace (cvičitelé jsou proškoleni o BOZ, orientují se v prostorech areálu, znají jejich specifika i pravidla uží-

vání, jsou proškoleni v poskytování první pomoci a hlavně umí a můžou s dětmi vést cvičení, hrát pohybové hry...).

Proškolení BOZ

Vedoucího akce tělocvičná jednota proškolí o BOZ (všichni cvičitelé by měli být pravidelně proškolováni). Vedoucí akce si poté proškolí (či poučí) ostatní vedoucí. Či lépe T. J. proškolí všechny a provede o tom záznam.

GDPR

Legislativa týkající se zpracování a ochrany osobních údajů – tzv. GDPR. Bude se týkat veškeré dokumentace, osobních údajů účastníků, fotek atd. ČOS má zpracovaný řád pro nakládání s osobními údaji, který naleznete na webu sokol.eu.

Stručně vyjádřeno, osobní údaje účastníků použijete jen k účelu zabezpečení akce, bezpečně je uchováte a dál je nebudete poskytovat dalším stranám.

Další legislativa

Při akci přímo či nepřímo narazíte na další právní normy, které je nutné respektovat týkající se např. nakládání s účetními doklady, řešící pracovně právní vztahy, pohyb a činnosti v lese atd.

Pojištění

Na oficiální akci T. J. platí pro všechny účastníky akce (i nečleny Sokola) hromadné úrazové pojištění. Pro cvičitele navíc pojištění zodpovědnosti. Toto pojištění by mělo být platné i „pro osobu, kterou cvičitel, trenér použije při výkonu své činnosti“ – tj. pro další instruktory a vedoucí tábora. Více a aktuálně na <https://prosokoly.sokol.eu/pojisteni>

Je otázkou, jestli je toto pojištění (jak úrazové, tak zodpovědnosti) dostatečné a jestli organizátor raději neuzavře paralelně další kvalitní komerční pojištění.

Autorské poplatky za užití díla (OSA, Intergram)

Tak jako pojištění, má celé sportovní prostředí skrze Český olympijský výbor uzavřené smlouvy, které se vztahují i na činnost T. J., tedy i vašich příměstských táborů. Smlouvy mají výjimky (například produkce na pleších), to nás ale při pořádání obvyklého tábora nebude trápit.

PRO KOHO – VĚK A POČTY DĚTÍ

Toto rozhodnutí bude na organizátorovi. Zájem o příměstské tábory je zejména pro děti mladšího žactva. Hlavní důvod je, že tyto děti pracující rodiče ještě nemůžou nechat doma samotné a potřebují pro ně „hlídání a činnost“.

Určitě – zejména pokud máte oddíl předškoláků, bude zájem i o tábor pro předškoláky.

Pokud budete mít atraktivní program (sportovní hry, parkour...) rádi přijdou i starší děti, které by už mohly zůstat doma.

Pokud máte funkční oddíl (např. sportovní gymnastika, teamgym, nějaká sportovní hra...) můžete i příměstský tábor pojmout tak trochu jako soustředění pro členy tohoto oddílu.

Bude tedy na vás, co z výše uvedeného zohledníte a jak nastavíte podmínky. Nejčastěji bývají příměstské tábory pro věk 7–12 let.

Další, co je třeba rozhodnout, bude počet běhů (počet táborů). Zde to záleží na lidských kapacitách a také na předpokládaném zájmu. Můžete předpokládat, že u dobrého tábora se zájem bude každým rokem zvětšovat, ale kapacita vedoucích ne, nebo jen cílenou prací s novými vedoucími.

Osobně bych doporučil nabídnout o prázdninách dva týdenní (vlastně pěti-denní) běhy. Rodiče si mají větší šanci vybrat v případě kolidujících termínů. Dva termíny můžete modifikovat programem i věkovým spektrem, ale nemusíte a můžete vše zopakovat.

Co se týče počtů dětí v jednom táboře – hodně záleží na konceptu, ale spodní hranici určuje základní rozpočet (probereme později). A horní je na vás a vaší kapacitě vedoucích i prostoru. A je to také o tom, co chcete. Já jsem zastáncem počtu do 30 (pro mě optimálně do 20, nad dvacet ztrácím přehled a osobní kontakt). Ale určitě lze mít i větší počet, který lze dělit na oddíly, skupiny, pokud máte dostatečné zázemí i odpovídající pořadatelský tým vedoucích.

POŘADATELSKÝ TÝM

Hlavní vedoucí by měl sestavovat celý pořadatelský tým. Pravděpodobně se to bude dít ve spolupráci s vedením T. J.

Kolik lidí bude třeba? Určitě bude záležet na programu, konkrétních pod-

mínkách a možnostech areálu, ale základní „můj model“ je na každých cca 10 dětí jeden vedoucí + produkční do zázemí – produkce, příprava atd. (pokud se nebudeme o velkokapacitních táborech, tam bych doporučoval další samostatné osoby, např. zdravotníka). Také za předpokladu, že neřeším vaření obědů nebo nějaké specifické věci, kde bych potřeboval více lidí. Tento model mi „funguje“ u zkušených, znalých vedoucích, cvičitelů. U pomahatelů, praktikantů bych jej doporučil navýšit. A samozřejmě je dobré mít tým namíchaný – zkušenější, mladší. Mladší se učí od starších. Starší jsou autoritou pro rodiče, mladší jsou „pružnější a odvážnější“, blíží účastníkům, můžou jim sloužit jako vzory. Sami se učí, připravují na to, že za pár let třeba tábor povedou.

Co se týče funkcí, daly by se pojmenovat následovně:

Hlavní vedoucí (plnoletý, přebírá zodpovědnost, řídí ostatní)

Vedoucí (cvičitel, instruktor, oddílový vedoucí)

Pomahatel – praktikant – neplnoletý, pracuje pod vedením vedoucích

Produkční – pomáhá s programem (přípravou her, úklidem), přípravou zázemí (pití, svačiny) i s dětmi (výlety atd.)

Další „role“, které většinou vykonávají výše uvedení:

Zdravotník – nejlépe lékař, záchranář, zdravotník zotavovacích akcí, absolvent kurzů první pomoci, nebo alespoň cvičitel (je též proškolen), který je zručný v první pomoci.

Hospodář – ten kdo odpovídá za finance, účetní doklady táboremou dokumentaci a další administrativu.

Komunikátor – ten, kdo komunikuje s přihlášenými (rodiči), má kontakty na rodiče a také se stará o fotodokumentaci (pokud nemáte vyčleněného fotografa zvlášť).

Fotograf – je dobré mít určeného někoho, kdo fotí, či je zodpovědný za sběr fotek od dalších fotících vedoucích, jejich zpracování, přípravu pro prezentaci rodičům.

V případě, že byste měli vlastní vaření, tak také „aparát kuchyně“.

Dost často většina těchto „rolí“ spadne na hlavního vedoucího, ale je na něm, aby vhodně a smysluplně rozdělil tyto úkoly a nebylo vše na něm. Určitě může být funkční model, že hlavní vedoucí přebírá úlohu celé produkce, ale není vedoucím u dětí, nebo naopak vede děti a pro agendu bude mít k ruce produkčního (ideálně z řad vedení jednoty).

PŘÍPRAVA – ČASOVÝ PŘEHLED

Časový přehled uvádíme pro obvyklý prázdninový „příměšták“, neřeší specifické termíny (např. jarní prázdniny) nebo prázdninové příměstské soustředění stabilního oddílu.

listopad – leden

Dle zvyklostí plánování akcí ve vaší T. J. je vhodné tábor začít plánovat již „rok předem“. Zkrátka se rozhodnout, dohodnout, jestli tábor budete pořádat, udělat si základní koncept, představu o zaměření, termínech, počtech, základu realizačního týmu. Toto projednat na výboru jednoty a akci zařadit do plánu akcí, zajistit prostory. Tato základní kostra je vhodná takto „brzo“ i z důvodů neprošvihnutí termínů na podávání žádostí o dotace, granty. Termíny podání bývají často na přelomu roku či v prvních měsících roku.

Leden – únor

V toto období je vhodné podrobněji připravit zaměření a program tábora, dojednat podmínky s dodavatelem (jídlo, služby, výlety), sestavit rozpočet (často ještě ale nevíme grantové peníze, proto je vnímejme spíše jako zlepšení), určit cenu tábora, připravit pozvánku a propagační materiály, ideálně v rámci webu T. J., zajistit kompletní (ideálně) pořadatelský tým.

Březen – květen

Propagace akce, přihlašování účastníků. Příprava další potřebné dokumentace k táboru, příprava konkrétního programu, her, materiálů k nim, plánů výletů atd. Pominu-li specifickou covidovou situaci, opravdu je vhodné začít s propagací a nábojem účastníků cca od začátku března. Rodiče již v začátku jara začínají aktivně hledat informace o táborech a vybírají si, plánují své dovolené atd.

Červen

Dokončení všech příprav, nabídnutí případných volných míst dalším zájemcům, např. s využitím sociálních sítí.

My vždy posíláme e-mailem cca 10 dní před táborem „aktuální informace pro účastníky“, kde jednak navnadíme na to, co nás čeká, jednak připomeneme, pošleme některé formality (bezinfekčnost, časy, mechanismus přebírání dětí, harmonogram dne, tábora, výletů...) upřesníme vhodné vybavení (můžeme reflektovat současnou situaci – deštivo, vedra atd...)

Je taky možné před táborem uspořádat informační schůzku s rodiči, kde tyto aktuální informace předáte, zodpovíte dotazy.

Červenec - srpen

Tábory probíhají a my jsme připravení na různé situace, proto proběhnou úspěšně. Doporučuji ihned po ukončení akce uzavřít táborovou dokumentaci – akci řádně vyúčtovat, další dokumentaci zarchivovat, zpracovat fotodokumentaci (my posíláme odkaz na sdílené album či galerii). Zpracování zpětné vazby od účastníků, rodičů – dotazník ihned po táboře, zhodnocení týmem – nejlépe „od stolu“ (sednout k dobrému jídlu, pití, vydechnout, poděkovat si, poklábosit) + sepsání postřehů a závěrů z dotazníků – bude se hodit při přípravě dalšího ročníku – všechno v hlavě neudržíte, zpracování stručné zprávy pro T. J. (počty, finance, průběh, problémy, úrazy, výstupy ze ZV).

Moje doporučení je opravdu pokud možno vše zpracovat co nejdříve, protože jinak v náporu dalších akcí, nového cvičebního roku atd. už nebudete mít sílu něco dohánět. Sám si pamatuji, že jsem několikrát po půl roce našel účtenky, které měly být proplaceny. Tak se svou nedůsledností stávám pravidelně sponzorem našich akcí.

Září

Výbor jednoty bude pravděpodobně zasedat až po prázdninách, tak nezapomeňte poreferovat (zpráva), nejlépe osobně. A taky se nezapomeňte pochválit. Dost možná vás rodiče spokojených dětí pochválit nestihli. A nikdo další to také pravděpodobně neudělá.

ROZPOČET, CENA TÁBORA

Sestavit si předběžný rozpočet je důležité zejména pro určení ceny tábora, také stanovení výše odměn pro pořadatelský tým (což je vhodné vědět při nabírání vedoucích) i jako podklad pro schválení akce pořádající jednoty. Po ukončení akce je potřeba akci vyúčtovat na základě dokladů a reálné náklady/příjmy dosadit do původního rozpočtu. Porovnat jej s předpokládaným a poznatky přenést do dalších let příprav.

K sestavení rozpočtu stačí excelovská tabulka, základní matematika a trocha představivosti. Uvádíme zde příklad.

Příměstské sokolské tábory

Příjmy

Výdaje

	úč. popla- tek/ osoba	počet úč.	cel- kem		na jed- noho	počet	celkem
úč. popl.	1900	20	38 000	strava + pitný režim	140	24 x 5 dní	16 800
dotace obec			7000	vstupné aqapark	260	24	6240
spon- zor			2000	výlet rafty	100	24	2400
				MHD			200
				materiál program			1600
				drobné odměny			2000
				nákup míče, pálky			1800
				odmě- na hl. vedoucí	5000		5000
				odmě- na 2x vedoucí	3500		7000
				odměna poma- hatel	2500		2500
cel- kem			47 000	celkem			45 540
				rezerva			1460

Tuto kalkulaci si můžete propočítat pro jiné počty účastníků (nejmenší přípustný, nejvyšší). Je dobré mít přehled o cenách jiných táborů v okolí (třeba i z minulých let).

Dále – směrem k financím je třeba se domluvit s T. J., jak budou platby probíhat, jaký doklad kdo vystaví pro plátce. Toto se děje v jarních měsících po vydání pozvánek na tábor. Za nejvhodnější se mi jeví, aby

platby byly poukazovány na účet T. J., na základě dokladu (faktury), který pořadatel vystaví po přijetí přihlášky. Je s tím práce navíc, ale velká část rodičů má šanci uplatnit takový doklad u zaměstnavatelů či pojišťoven a stejně by jej vyžadovala. Další z možností je přijímat platby (oproti dokladu) v hotovosti. Pokud se jedná převážně o cvičence z vašich oddílů, tak je to relativně funkční. Zkrátka, i tuto věc dopředu promyslete a proberete s vedením T. J., protože v pozvánkách již potřebujete mít jasné informace. Co se týče financí, nastavte stornopoplatky tak, abyste na případné odhlášení účastníků nedopláceli. Jejich výši můžete uvést ve formuláři přihlášky, či v samostatném dokumentu.

Dále k financím – zjistěte si možnost získání dotace, podpory od obce a zejména termíny podání žádostí (u nás bývají obvykle do konce ledna!) a opět s T. J. proberte možnost podání žádosti (obnáší to další administrativu navíc, která nemusí stát za získané prostředky).

Co se týče financí, některé náklady by měly být uznatelné pro vyúčtování grantů MŠMT (NSA) Můj klub – záleží na aktuálních neustále se měnících podmínkách. Přímo do rozpočtu tábora to finance nepřinese, ale pro hospodáře z T. J. i toto může být celkem důležité.

Taky je potřeba se s T. J. domluvit, kdo ponese případnou ztrátu (bude li tábor v konečném důsledku prodělečný), i jak se naloží s případným ziskem. Předpokládám, že by toto riziko měla nést T. J., ale je dobré se ohledně toho domluvit, abyste předešli případnému rozčarování.

CO JE DOBRÉ ZABEZPEČIT

Rozebereme si přípravu pěkně popořádku.

Pozvánka/přihláška

Jak již bylo zmíněno, ideálně ji vyslat do světa řekněme začátkem března. Pozvánka by měla obsahovat vše důležité, ale přitom by měla být přehledná, zajímavá. V dnešní době v elektronické podobě, ale i papírové (ideálně s el. konektivitou – odkaz na web, QR kód atd). Využijte také grafický manuál ČOS. Pro tvorbu pozvánky můžete využít grafický program CANVA, kde má Sokol své místo a šablony. **Zde naleznete složku PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY.**

Více na <https://prosokoly.sokol.eu/graficky-manual>.

Pozor na používání obrázků z webu, obvykle nejsou určeny k volnému šíření. V pozvánce určitě uveďte organizátora, místo, termín, cenu, (co obsa-

Příměstské sokolské tábory

huje), věkové určení, hlavní programové zaměření a vyzdvihnutí zajímavosti v nabízeném programu, orientační časy (začátek, konec, či stručný harmonogram dne). Kontakt na konkrétního člověka (hl. vedoucího či komunikátora).

Přihláška – jak se přihlásit

V přihlášce základní přihlašovací údaje – jméno, věk, kontakt na oba zákonné zástupce (jméno, e-mail, telefon), zdravotní, dietní omezení, jiná sdělení. Platební instrukce (např. že zašlete na e-mail po přijetí přihlášky). Stanovte lhůtu pro provedení platby, aby přihlášení bylo platné. Též můžete přidat kolonku pro vyzvedávání dětí (kdo může, či jestli a v kolik bude odcházet samo), jestli je plavec (či jiné, co potřebujete vzhledem k programu vědět). A je možné, vhodné zakomponovat (povinný) souhlas se zpracováním osobních údajů, fotodokumentací, táborovým řádem, platebními podmínkami atd. (ušetří případné další papírování) – jen tyto potřebujete mít zveřejněny (při přihlášce přes web odkazy na ně).

Ještě bych přihlášku doplnil informací, že před táborem (dříve zmíněných mých 10 dní) dorazí aktuální, finální informace.

Určitě to v podmínkách malého tábora T. J. jde udělat jednodušeji, bez všech těch táborových řádů, souhlasů, platebních podmínek, ale pokud je jednou zpracujete, tak je máte a máte jasně ošetřené případné „třecí plochy“, které mohou způsobit rozčarování na jedné či druhé straně a vám sebrat dobrý pocit z akce.

Zde si (na ukázkou, upraveno) – vypůjčuji z internetu část textu u přihlášky (malá písmena níže).

Zákonný zástupce odesláním této přihlášky souhlasí s použitím jeho osobních údajů, s pořizováním a použitím fotodokumentace v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů uvedených v přihlášce pro potřeby poskytovatele. Poskytovatel se zavazuje shromažďovat osobní údaje dětí jen pro svou potřebu z důvodu konání dětského tábora, za účelem zajištění zaslání nabídek akcí pořádaných poskytovatelem a neposkytnout tyto údaje třetím osobám pro komerční účely.

Dále účastník/zákonný zástupce souhlasí a prohlašuje, že byl seznámen s táborovým řádem a storno podmínkami.

Profesionální poskytovatelé táborů mají zpracované všeobecné obchodní podmínky. Nedokážu odpovédět, jestli bychom měli mít něco takového také... Naše T. J. nemá.

PROPAGACE

Velkou výhodou je, že (pokud nejsme zmraženi covidem) vaši T. J. pravděpodobně děti i rodiče navštěvují (ať jako členové vašich oddílů, nebo třeba účastníci pronájmů). Prvním krokem tedy bude přímé oslovení vašich členů – fyzicky (papír do ruky), e-mail přes kontakty oddílů. Dalším krokem může být nástěnka, web, sociální síť. Pokud by toto nestačilo, můžete cílit nábor přes okolní jednoty, příp. župu. K propagaci tábora můžete využít otevřené akce T. J., jako jsou sportovní odpoledne, dětské dny, pohádkové lesy, noci sokoloven, nebo jen to, že máte u sokolovny dětské hřiště, volejbalové hřiště, hospůdku, kde máte vylepeno... Další možností jsou mateřské, základní školy (obvykle po domluvě vás nechají pozvánky položit či dokonce rozdat, se štěstím či „svým člověkem“ rozeslat pozvánky přes komunikační síť školy). Určitě existují další cesty veřejné propagace (např. obecní rozhlas u menších obcí), placené inzerce, ale myslím, že si vystačíte s vlastními zdroji. My obvykle řešíme přetlak zájemců a nemáme kapacity vedoucích na další běhy.

PERSONÁL

Již jsme zmiňovali vedoucí a jejich počty. Pokud se můžete opřít o zkušené vlastní cvičitele, doplněné pomahateli (členové vašich oddílů, studenti) a v zázemí jednoty máte dalšího ochotného spojence (pokladník, administrátor, komunikátor či svačinkář), máte skvěle našlápnuto. Pokud potřebujete realizační tým doplnit, zkuste se obrátit na cvičitele, pomahatele z okolních T. J. Určitě je dokážete prostřednictvím župního náčelnictva či župní kanceláře oslovit a taková spolupráce může být pro všechny přínosná. Nenechávejte shánění chybějících vedoucích na poslední chvíli. Vedoucích bývá na „trhu“ nedostatek, a tak by mohli případní sokolští zájemci hledat uplatnění u komerční konkurence. Oslovování neznámých lidí (inzeráty atd.) bych nechal až jako poslední možnost v případě nouze.

ZDRAVOTNÍK / LÉKÁRNIČKA

Legislativa nám neukládá (jak je tomu u zotavovacích akcí) mít zdravotníka s kvalifikací zdravotních zotavovacích akcí (či dostudovávajícího či vystu-

dovaného lékaře) na akci. Nicméně je nezbytné mít určeného člověka, který roli zdravotníka na akci zastává. Tento člověk by měl být nejen proškolen v poskytování první pomoci (cvičitelé jsou), ale měl by být opravdu zběhlý a měl by mít zkušenosti. Může se stát, že bude reálně řešit potenciálně vážné situace a vše musí správně vyhodnotit a jednat. Proto doporučujeme, aby měl určený cvičitel rozšířené vzdělání, než nabízí základní cvičitelský kurz. Například Český červený kříž (u nás) zdarma pořádá 8h školení Základy první pomoci, nebo můžeme jen doporučit školení zmíněného Zdravotníka zotavovacích akcí – školí jak ÚŠ ČOS, tak ČČK a taky například skauti. U běžných „příměšťáků“ (neběží paralelně více běhů, skupin), kdy máte jednu skupinu, pravděpodobně zdravotník bude jedním z vedoucích.

Zdravotník bude jednak při přebírání dětí provádět tzv. zdravotní filtr (zkontroluje, jestli dítě nejeví zjevné známky nemoci – takové nepřebere), dále konzultovat jejich případné zdravotní omezení (uvedené v přihláškách nebo v nástupním listu dítěte), případně přebere léky, které děti musí v průběhu dne užívat (ty podává vždy on, děti by je neměly mít u sebe). Dále ošetřuje případná zranění a snaží se problémům předcházet (pohlídá pitný režim, přílišný pobyt na sluníčku, atd.). Veškeré úrazy zaznamenává do knihy úrazů a informuje rodiče (pokud si to situace nevyžádá jinak, tak při předávání dětí).

Pravděpodobně bude vaše sokolovna vybavená lékárníčkou, kterou mají k dispozici cvičitelé pro případ úrazů v cvičení. V zásadě by tato lékárníčka měla stačit jako táborová lékárníčka. Pověřený zdravotník by ji ale měl zkontrolovat, seznámit se s jejím obsahem (i s tím, kde je), doplnit ji dle potřeby.

V lékárníčce bych očekával dezinfekci, náplasti (polštářkové i nepolštářkové), nůžky, několikero gumových rukavic, nějaký obvazový materiál, několikero pružných obinadel různé šířky, šátek. Co se týče léků, antipyretika (např. Paralen), tak analgetika (např. Ibalgin) v tabletách i krému, Antihistaminikum (Zoodac, Fenistil) také jak mastičku, tak tabletky. Pantenol nebo jiný krém na spáleniny. Živočišné uhlí a nějakou „vodičku“ do oka (na zklidnění). Seznam bych doplnil o ideálně bezkontaktní teploměr. V případě, že se budete pohybovat i v přírodě, bych ještě doporučil sadu na vyndávání a dezinfekci klíšťat.

NÁSTUPNÍ LIST (PROHLÁŠENÍ BEZINFEKČNOSTI)

Není důležité, jak tento dokument pojmenujete, nicméně je to jeden z těch, které mějte určitě nachystané. Vybíráte od dětí (rodičů) v den nástupu. V něm rodiče stvrzují, že je dítě zdravé, nepřišlo do styku s infekcí (neví o tom), nejsou v karanténě atd. Zde můžete mít zakomponované i informace o zdravotních omezeních, lécích atd., pokud již nebyly součástí přihlášky. Též bývá často vyžadována kopie karty pojišťovny (formulář posíláme až před akcí jako součást posledních informací).

Ještě je otázka potvrzení Zdravotní způsobilosti dítěte (vystavuje lékař, obvykle na dva roky) – je povinné u zotavovacích akcí, takže ne pro „příměšťáky“, ale například u táborů které jsou sportovními soustředěními (parkurový kemp) bych zvažoval jejich požadování.

STRAVA A PITNÝ REŽIM

Nám se osvědčil model, že máme jedno teplé jídlo denně zabezpečené dodavatelky (pokud nemáte restauraci v areálu jako my, poptejte po restauracích či vývařovnách, určitě dostanete nabídky vč. dovozu). Pokud nejíte ve zmíněné restauraci, jíst můžete v zasedačce, venku pod stanem či si vyhradíte místnost, kde zřídíte posezení. A holt nádobí umýváte. Sami zabezpečujeme svačinky (dopolední, odpolední) – pečivo, ovoce, zelenina nakupované bezprostředně před spotřebou. A taky zajišťujeme nepřetržitý pitný režim (várnice s kohoutkem, šťáva, v případě potřeby čaj). Nakupovanými obědy si výrazně zjednodušujeme práci a nároky na hygienické požadavky (případně potíže), než kdybychom zajišťovali vaření sami (sice levnější, ale personálně náročné a naše kuchyňka by asi nesplňovala všechny předpisy). Je dobré mít jídelníček sepsaný (stačí obědy) a ten dát k dispozici rodičům před táborem (v případě, že dítě „nejí rybu“, můžou rodiče řešit).

Lze také zvolit variantu, že si děti budou nosit vlastní obědy, či i svačinky sami, ale to mi přijde šílené a až na výjimky specifických individuálních diet nesmysl.

Co se týče svačinek, volíme pro nás jednoduché, pestré, chutné, aspoň trochu zdravé potraviny – ovoce – jablka, hrušky, banány, broskve, meloun..., jogurty, sladké pečivo – koláčky, závin atd., pečivo s něčím (sýr atd.) + zelenina.

Příměstské sokolské tábory

I režim svačinek je možné nechat na rodičích (děti si nosí), osobně ale doporučuji hromadně zajistit a zahrnout do ceny tábora.

Špekáčky taky dost možná využijete. (My pravidelně v rámci výletu.)

Počítejte s tím, že na táboře máte děti (často spíš malé děti) a že toho sni málo. Proto zajistěte „dětské porce“ (hlavně u obědů) a taky jídla, která děti přijmou. I tak se pravidelně na táborech přejídám kuřecími řízky, filé i karbanátky, co děti nesní.

AREÁL A PRAVIDLA

Výhodou sokolských jednot je, že dost možná (tak jako my) T. J. disponují areálem, který je jasně vymezen, oplocen a tím je jasně vymezené, kde se děti můžou pohybovat v průběhu programu. Má dostatečné, funkční sociální zázemí (WC, voda...). Též má každý takový areál daný provozní řád, od kterého je vhodné se odpíchnout k pravidlům tábora. Základní pravidla (důvody k případnému vyloučení dítěte, nepřijetí dítěte) je vhodné mít sepsaná dopředu a při přihlašování s nimi rodiče seznámit (tam můžete specifikovat přebírání dětí – kdo, v kolik), chování dětí, co je nepřípustné (agresivita, návykové látky...), nemocné děti – jejich nepřibrání či vrácení rodičům, nevhodné předměty (mobily, cennosti), náhrada zničeného materiálu, respektování provozního řádu areálu.

Další pravidla, tak, aby vám všem bylo na táboře společně dobře, si můžete vysvětlit, vytvořit, vypsát spolu s dětmi na začátku tábora.

OBCENÝ PROGRAM TÁBORA

Níže si uvedeme obecný příklad harmonogramu našeho „příměšťáku“, kde jsou přihlášené děti jak z oddílu všestrannosti ml. žactva, tak z řad veřejnosti (neznají se, my je neznáme).

První den

První den je jedním z nejnáročnějších. Ve stanoveném čase (např. 7:30 – 8:00) rodiče přivádí na místo děti, za účasti zdravotníka je přebíráte, (zapisujete docházku), doptáváte se na potřebné ke zdravotnímu stavu, přebíráte bezinfekčnost a další, kontrolujete požadované vybavení, opakuje základní informace rodičům i dětem. Zároveň potřebujete,

aby se příchozím dětem někdo věnoval, pomohl, nasměroval je, uvedl do nového prostředí.

První dopoledne – nejprve se věnujeme seznámení se s areálem. Vše si společně projdeme, ukážeme, vysvětlíme, kam se smí a kam už ne. V průběhu dopoledne se také potřebujeme co nejlépe seznámit a domluvit se společně na pravidlech a zjistit očekávání dětí. Nejdříve je ale třeba uvolnit energii a prolomit ledy, proto tyto naše „cíle“ dávkujeme postupně v průběhu dopoledne, klidně i odpoledne.

Dopoledne příjemně přeruší svačinka (ideálně před desátou), oběd míváme časovaný na dvanáct a po něm máme vždy vyhlášenou hodinku klidovějšího režimu (vedoucími neorganizované klidovější aktivity).

Poté pokračuje odpolední program, který končí v 15 hodin svačinou. Po svačině přijde krátké zhodnocení dne a již méně náročné nesoutěžní aktivity, ze kterých se mezi 15:30 – 16:00 postupně děti odpojují, jak si je vyzvedávají rodiče, či v určený čas (děti si odškrtaváte z docházky).

Další dny

Scénář se opakuje, s tím, že si děti na režim zvykají a jde vše snadněji, program se vyvíjí. Obvykle ve středu nebo čtvrtek máme půldenní program mimo areál (často sportovní aktivity typu raft, lezení, lanové centrum, koupání), nebo návštěvu nějaké osobnosti, či celodenní výlet na nějaké zajímavé místo, ideálně s opékáním, a dalšími dobrodružstvími). Nebo kombinace více uvedených, záleží na počasí, skupině, věku dětí, zaměření a na tom, co vymyslíme...

Poslední den

Poslední den vrcholí celý program a přichází také loučení. Pořádáme soutěže, hledáme poklady. Prostě akci společně zakončíme a oslavíme. Pokusíme se o bezprostřední zpětnou vazbu od účastníků – zachytíme jejich největší zážitky, ale i věci, které se jim nelíbily. Můžeme uspořádat nějaký happening, závěr i pro rodiče (výstava, přehlídka, divadlo... to záleží na zaměření tábora). V tomto případě o tom rodiče informujte včas, aby si udělali čas. Přišli, nespěchali (to bývá někdy problém).

CO JE DOBRÉ ROZMYSLET

Sociální sítě

Vnímám ve více rovinách – určitě je moderní, běžné a účelné, aby T. J. či přímo váš tábor měl svůj profil na sociálních sítích a aktivně je využíval. Určitě ve fázi propagace a přípravy tábora.

Dle mého jsou již méně vhodné jako informační kanál pro přihlášené (rodiče). Spíš jako motivační, pro ty, kteří budou sledovat... Je moderní a asi i pěkné v průběhu táborů postovat fotky z aktuálního dění na táboře, ale tady bych byl velice obezřetný a dobře rozmýšlel, jaké fotky zveřejňuji. Ne vždy fotky z divokého táborového života budou po chuti foceným. A ač jsme získali souhlas s užitím fotek (GDPR), zrovna hromadné zveřejňování na sociálních sítích mi nepříjde příliš vhodné.

Mobily dětí / wi-fi v areálu

Tak trošku navazuje na předchozí. Je běžné, že děti školou povinné mají svůj mobil (tablet či jiné podobné zařízení) a pravděpodobně si jej přinesou, což může způsobovat různé komplikace. Co s tím?

V informacích pro rodiče můžete napsat, aby děti na tábor nenosily cennosti, což mobilní zařízení je. Též tím vyřešíte případné rozbití, ztrátu, utopení takového mobilu.

Můžete rodičům v informacích napsat, že není vhodné, potřebné, aby děti mobil měly, že kdyby potřebovaly volat, můžou od vás...

V pravidlech tábora se můžete dohodnout na (ne)používání mobilů v průběhu programu. (My máme u starších skupin povolené použití v poledním klidu, ale ani z toho nejsem moc nadšený.)

Můžete být i striktnější (povinné odložení, uzamčení...).

Můžete nedat heslo k wi-fi (nechat změnit, vůbec nezapnout, pokud nepotřebujete, či ideálně v areálu nemít wi-fi vůbec). Část dětí nebude mít data....

V pravidlech se domluvit ohledně (ne)používání sociálních sítí (zveřejňování, sdílení...).

Pitný režim

Již jsem zmiňoval nutnost nepřetržitého pitného režimu, a že jej

řešíme várnicí, várnicí s ohřevem (čaj) či jinou uzavřenou nádobou s výpustním kohoutem. Zmíním druhou věc, nad kterou je třeba se také důkladně zamyslet - hrníčky, láhve na pití pro účastníky. Ani po několika letech hledání ideálního řešení nemám pocit, že jsem jej našel. Zde moje postřehy:

- Určitě určete místo, prostor, kde se pije (kde je pití a také nádobí). Kam se může či nesmí nosit.
- Můžete chtít, aby si děti nosily vlastní láhve (např. pùllitrová petka, sportovní láhev). Každý má svou, pozná si ji, stará se sám. Výhoda, že když spadne, nerozbije se, většinou se ani nerozlije, do láhve nevletí hmyz, nenapadá žádná špína. Nevýhoda: malé dítě méně vypije, když si láhev napustí plnou a nechá pár hodin rozpitou (nedejbože ve stanu na sluníčku) – místo šťávy má sladkou teplou nechutnou břečku, kterou pít nebude chtít. Výsledek: buďto nebude pít, nebo to vyleje a celý proces se opakuje. Další věc je, že pokud každodenně láhev důkladně nevymyje (vy, rodiče doma?), po pár dnech si v ní pravděpodobně vypěstuje solidní mikrofloru. Za mě, ideální na výlet.
- Další z možností je mít dostatečné množství hrníčků, kelímků, které se po každém použití děti odstaví a znovu se umývají. Je to náročnější na prostor, počty hrníčků i na práci, ale asi nejhygieničtější. Nevýhodou je, že to děti často pletou – použité vrací k nepoužitým (ty jsou dnem vzhůru).
- Osobně používání jednorázových kelímků (a ty vyhazovat) nepovažuji za smysluplné, udržitelné řešení. Určitě třeba jako nouzové, nebo k využití na výletě, pokud budete rozlévat balenou vodu, limonádu, džus.... Stejně tak denní fasování petlahve s vodou mi nepřijde vhodné, krom množství plastů, budete mít zmatek, čím je čím.
- Posledním nápadem, který jsem převzal z naší školky, je využití sklenic, kelímků, hrníčků (ať vašich, či dětmi donesených, nebo dokonce speciálních s oddílovým potiskem, nebo kelímků „Sokol“ – nemáme vyzkoušeno). Když má každé dítě svůj - podpis lihovkou, či jiné jasné označení (součást programu prvního dne). O ten se stará, z toho pije, a každodenně je po skončení myjeme. Nevýhodou je, že se může snadněji rozlít, rozbít, naletí hmyz atd. Je dobré mít

Příměstské sokolské tábory

vymezené místo, kde se pije, kde hrnky můžou být a poučovat děti, že si mají nabrat pití a ihned jej vypít, hrnek poté odložit, otočit dnem vzhůru. Tento model nám relativně funguje, ale máme menší skupinu a spíš větší děti. U většího počtu malých dětí by to asi nešlo.

Zanechávání věcí v areálu

Děti si vždy můžou vše donést, odnést, ale pokud máte možnost bezpečného uložení věcí (šatna), je dobré, když si děti můžou náhradní oblečení, přezůvky, pláštěnky atd. nechat v areálu (dáváme spolu s upřesněním věcí s sebou do informací pár dní před akcí). Snížíte tím riziko, že to zapomenou, nebudou mít, až budete potřebovat.

Mimo to vám určitě budou děti zanechávat různé po areálu různé svršky (zejména mokré a špinavé), vypůjčené sportovní náčiní, odpadky...

Výjimky z příchodů, odchodů

Dost pravděpodobně se najde někdo, kdo by potřeboval dítě přivádět, odvádět jinak, než k tomu určené časy. Pokud najdete pro vás přijatelnou cestu, buďte vstřícní, rodiče to ocení. Nenechte se ale namočit do nesmyslů pro vás, vy přebíráte zodpovědnost, vy musíte mít po celou dobu akce přehled (vykonáváte dohled) nad všemi dětmi.

Nemoc instruktora

Nepříjemná záležitost, i instruktor (zdravotník, hlavní vedoucí) je kupodivu jen člověk a může onemocnět, zranit se (zkrátka vypadnout z kola ven). Pokud máte organizační tým s rezervou, tak to můžete zvládnout bez jednoho člena „zvýšeným úsilím“. Pokud máte ale malý tým, potřebujete rychle náhradu. (Ideálně máte-li někoho v rezervě v rámci T. J. – starší členové, mladí členové, kamarádi, známí atd.) Zde nastupuje místo sociálních sítí. Určitě je dobré mít aspoň někoho, třeba bez zkušeností, praxe. I tak může hodně pomoci a třeba příjemně překvapit.

Přespání

Jeden z možných „vrcholů“ tábora je přespání v sokolovně (venku...) v rámci tábora. Pro děti velice atraktivní, troufnu si říct užitečné, pro

rodiče také (zejména u menších dětí, které se teprve učí osamostatňovat). Přespání by mělo být vždy dobrovolné.

Máme vyzkoušeno více modelů – klasické – obvykle ze čtvrtka na pátek v rámci tábora. Asi nejjednodušší, nicméně je třeba si uvědomit, že takové přespání bude klást zvýšené nároky na vedoucí (začnou ve čtvrtek v sedm a do půlnoci se nezastaví, ráno v sedm zase na nohách). Takové přespání bývá obvykle bez rodičů (výjimky možné). Asi by šlo děti v 16 hod. odevzdat rodičům a např. v 20 hod. si je zase přebrat, aby měli vedoucí trochu oddech (tuto variantu nemáme vyzkoušenu).

Další z možností je přespání zorganizovat mimo táborový týden, ideálně na pátek, příp. sobotu po táboře – a to s rodiči, což vám trochu uleví, ale fakticky si tábor o den prodloužíte, a je třeba s tím počítat jak v rozpočtu, tak ve včasných informacích pro rodiče (ne všem se taková akce bude hodit).

Osobnost na táboře

Jedním z možných zpestření programu je přizvat si nějakou zajímavou osobnost. Osobnost ze sokolského života, sportovního světa, odborníka na nějaké zajímavé téma či někoho jiného pro děti atraktivního a aspoň trochu zapadajícího do konceptu programu. Konkrétně to může být vzdělavatel, člen Sokolské stráže, současný či bývalý výkonnostní, vrcholový sportovec (ideálně člen jednoty) či mladý hráč sportovních her. Stejně tak odborník hodící se vám do tématu tábora. Pokud vás stále nikdo nenapadá, můžete zkusit oslovit policii, hasiče, často jsou ochotní přijet s autem s majáky a předvést něco ze své činnosti. Samozřejmě je vhodné toho v rámci programu náležitě využít a sportovce, člena Sokolské stráže, odborníka začlenit do programu, pokud je daná osoba k tomuto svolná.

Často se nám nepodařilo odhadnout časový prostor, který jsme měli naplánovaný pro tyto osobnosti. Pokud děti opravdu zaujaly, místo plánovaných 90 minut bylo celé dopoledne násilně ukončené chladnoucím obědem (i samotné osobnosti se do toho tak nějak nechaly vtáhnout). Připravte se na časovou rezervu.

Oheň

Oheň patří k tradičním táborovým dobrodružstvím, a pokud se nám

hodí do koncepce „příměšťáku“, budete možná překvapení, pro kolik dětí je společné rozdělání ohně a opečení špekáčku netradiční zážitkem. My často využíváme špekáčkový oheň v rámci výletů či večerů před přespáním.

Pokud tedy nejste na ohništi ve vašem areálu, je třeba mít vhodné místo (ideálně stabilní ohniště), také ověřit, jestli kvůli suchu není zakázáno oheň v té lokalitě rozdělávat.

Kdekoli pak dbát při manipulaci se dřevem, s pilou, sekyrou, opékacími klacky zvýšené opatrnosti, na vše bedlivě dohlížet a činnosti zorganizovat. Nenechat děti divočit. Oheň důsledně uhasit (zalít vodou) a vše kolem důsledně uklidit.

Koupání

Další z oblíbených kratochvílí patří k létu a horkému počasí. Možností je hodně, od malého bazénu napuštěného v areálu přes veřejná koupaliště a aquaparky po přírodní stojaté či tekoucí vody. Koupání může být cílem našeho výletu.

Všechny formy koupání je třeba mít vhodně zorganizované, tak, aby měl vedoucí vždy přehled o všech, kdož jsou ve vodě. Nelze rozebrat všechny situace, ale obecně určit vhodný počet dětí, které jsou ve vodě, kde jsou, ošetření „neplavců“, a nezapomeňte na to, že musíte mít přehled, tj. pokud jsou děti ve vodě, vedoucí je na břehu – z vody přehled mít nebude.

U přírodních vodních ploch bychom měli posoudit i vhodnost ke koupání, terén dna atd., zkrátka použijte selský rozum a pravidla nastavte tak, abyste nezešedivěli.

Výlety a netradiční sportovní aktivity (lezení, lanová centra, rafty a další adrenalinové aktivity)

Různé další aktivity, které mohou být cílem výletů, řešíme nejčastěji dodavatelsky. Většinou na to sami nemáme dostatečnou kvalifikaci, zkušenosti, kapacitu, vybavení atd. Obvykle vám společnost je provozující nabídne balíčky služeb, v režimu „školních výletů, dětských kolektivů“ s kompletním zajištěním a zabezpečením programu za přiměřenou cenu.

Mokrá varianta

Tato kapitola by mohla vydat za další publikaci. Na našich táborech hraje počasí dost významnou roli, protože se snažíme trávit co nejvíce času venku. Nicméně pokud máte zázemí venkovního areálu vč. tělocvičny (klubovny, sálu, či jiné dostatečné místnosti), běžný provoz snadno přizpůsobíte a využijete vnitřních prostor ke hrám, cvičení i tvoření.

Náročnější to bývá pro naplánované výlety či aktivity mimo areál. V tom případě je třeba mít plán B (mokrou variantu), nebo někdy je možné být flexibilní a změnit datum výpravy mimo areál dle aktuálních předpovědí (ne vždy lze). Velké deště či naopak velká vedra můžou výrazně zamíchat programem. Pokud dokážete pružně zareagovat, zajistíte si spokojené děti, ale i sobě ušetříte práci.

Na druhou stranu, dle známého pořekadla o zážitcích, které nemusí být jen pozitivní, občas není na škodu zmoknout, zablátit se, zažít nepohodu (neohrozí-li to zdraví dětí). Také mějte na paměti, že některé naplánované aktivity nelze za mokra absolvovat (mokrý skály, atrakce lanových center, koupání v bouřce). Vlastně stačí mokré venkovní hřiště s umělým povrchem, sítě a průlezky, které míváme jinak k dispozici. Proto je dobré mít připravený, namyšlený alternativní program. Příliš nelpět na připraveném a nebát se operativně měnit.

Přepálení programu

Na papíře jednoduché – zkrátka hlídejte, aby byl program adekvátní dětem, abyste na ně (či na sebe) toho nenaložili moc (ne nuda, ne stres, ale flow), abyste reflektovali počasí a vnímali, jestli jsou děti ještě v pohodě. Abyste správně odhadli náročnost výletů atd. Pokud si nejste jistí, raději trošku z náročnosti uberte. Sledujte, vnímejte děti, zaměřte se na ty menší, slabší, méně zkušené. Nezapomeňte sami na sebe a ostatní vedoucí, s nastupující únavou klesá schopnost soudného zhodnocení situace i empatie.

Únava vedoucích

Nevím jak ostatní vedoucí nebo účastníci, ale já obvykle mívám třetí den krizový a začínám pociťovat únavu, asi spíše psychickou. Začínám ztrácet trpělivost, začínám být příliš ironický, prostě nebýt

Příměstské sokolské tábory

v pohodě. Většinou si to i uvědomím a další den je už zase lepší. Co se s tím snažím dělat? Jednak mít dobrý tým, aby nebylo vše na mně, lépe delegovat, zařazovat do programu pro mě odpočinkové aktivity, což mohou být výše zmíněné pozvané osobnosti, výlety, zkrátka změny, změny režimu. K únavě také může přispět nutnost improvizace (nedostatečná příprava, ale i díky počasí a nutným změnám programu, který je díky tomu více náročný na vaši energii i pozornost).

Další pro mě náročnou situací bývá přespání, pokud jej chci zařadit, vždy ho zvažuji z hlediska vyčerpání vedoucích.

TÁBORY A DOBA KORONAVIROVÁ

Aktuální situace (jaro 2021) trápí nás všechny. Pro pořadatele táborů je velkou neznámou (samozřejmě i pro nás). Můžete včas rozhodnout, že tábor vůbec neuděláte, ale pokud se rozhodnete, že tábor zkusíte uspořádat, není vhodné čekat, jak se opatření vyvinou a opravdu začít s přípravou včas (viz příprava). Ano, je třeba počítat, že se věci mohou komplikovat, ale raději se dívejte před sebe optimisticky. Snad léto proběhne relativně normálně, snad bude stačit zajistit, co je v našich silách. (Pokud ne, počítejme i s variantou, že tábor budete muset zrušit, peníze vrátit.) A pokud to budou nějaké nezbytné testy, určitě se s rodiči i vedoucími domluvíte. Na akci můžete důsledně sledovat zdravotní stav dětí, šplíchat dezinfekci, kde se dá, být co nejvíc venku, roznesení bacilů v dětském kolektivu stoprocentně zabránit nedokážete. V případě zjištění pozitivních osob na vaší akci jednejte a nesnažte se nic ututlat.

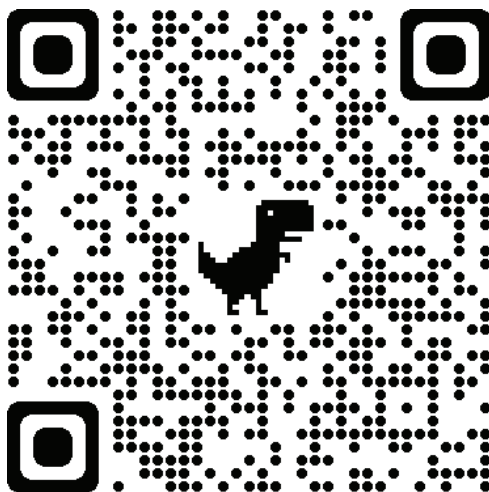
PŘÍKLADY DOKUMENTACE

- Pozvánka + Přihláška
- List docházky s kontakty na rodiče
- Doklad o proškolení BOZ vedoucích tábora
- Kniha úrazů (zdravotní deník)
- Táborový řád + pravidla tábora
- Harmonogram dne
- Platební + storno podmínky
- Nástupní list dítěte – bezinfekčnost + kopie kartičky pojišťovny

- Souhlas se zpracováním osobních údajů (GDPR) a nakládání s nimi, s fotodokumentací atd.
- Smluvní vztahy – objednávky, smlouvy s dodavateli, pracovní smlouvy (pravděpodobně DPP) s členy týmu atd.
- Zpětnovazební dotazník po táboře (směřován na rodiče)

Sdílenou složku s ukázkami dokumentace naleznete na <https://bit.ly/3bA00rb>, případně můžete využít QR kód:

K DOSTUPNÉ LITERATUŘE:

Velice dobře zpracovanou příručku mají skauti; ač je z pohledu skautů, stojí za to ji prolistovat.

Skaut – Příměstské tábory. Metodika k pořádání skautských příměstských táborů 2016

<https://krizovatka.skaut.cz/oddil/akce/tabory/2916-metodika-primestske-tabory?autologin=1>

Brněnské vydavatelství Mravenec vydává již delší dobu brožurky týkající se táborů, určitě stojí za to je projít. Jejich knížečka Příměstský tábor je ovšem podle mě slabší.

Špiříková I., Kačer J., Příměstský tábor. Mravenec 2007,

<https://www.mravenec.cz/>

YMCA - Na svém webu mají část věnující se táborům, velice dobře zpracované, ale primárně určeno klasickým táborům (zotavovacím akcím). I tak lze doporučit k prostudování, jejich formuláře k inspiraci.

<http://www.ymca.cz/programy/tabory/tabory-ymca---servis/>

Vyhláška MZ č. 106/2001Sb O hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-106>

Vedeme energii těm, kteří ji násobí

Časopis SOKOL – Metodické listy – samostatná speciální příloha časopisu SOKOL, vydává Česká obec sokolská | Adresa redakce: ČOS, Újezd 450/40, 118 01 Praha 1 | Odpovědný redaktor: Martin Chlumský | Tisk: VH Print | Informace o časopisu podává a objednávky vyřizuje redakce. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Za věcný obsah článků odpovídají autoři. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky upravovat, krátit nebo komentovat | MK ČR E 17339, ISSN 0489-6718